

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

MATTEO STRUKUL

CRIPTA
DIN
VENETIA,

Traducere din italiană și note de
SIMONA TEODOROIU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Ștefania Nalbant
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marilena Brînzan
DTP: Radu Dobreci, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

MATTEO STRUKUL
LA CRIPTA DI VENEZIA

Copyright © 2024 Newton Compton Editori srl

All rights reserved.

This edition published in agreement with the Proprietor through
MalaTesta Literary Agency, Milan.

© HUMANITAS FICTION, 2026, pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STRUKUL, MATTEO

Cripta din Veneția / Matteo Strukul;

trad. din italiană și note de Simona Teodoroiu. –

București : Humanitas Fiction, 2026

ISBN 978-606-097-792-6

I. Teodoroiu, Simona (trad.; note)

821.131.1

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723.684.194

Silviei
Lui Lele Vianello

Cei care au urmărit-o cu privirea până înăuntru șușoteau că litera stacojie strălucea nefiresc pe coridorul întunecos. — Nathaniel Hawthorne, *Litera stacojie*¹

În vis i se arătă, mai cu seamă, o cometă care revărsa otravă în izbucniri scânteietoare, ca un soare alcătuit din focuri de artificii. — Jean Giono, *Husarul de pe acoperiș*²

În poziția aceasta de coșmar am zăcut până ce s-a luminat de ziuă, doar ca să putem vedea și mai bine ororile din jur.

— Edgar Allan Poe, *Aventurile lui Gordon Pym*³

Era un bătrân cu mustață argintată, cu chipul palid și sever, care se târa cu greu, sprijinindu-se într-un baston.

— Alexei Konstantinovici Tolstoi,
Familia lui Vurdalak

1. Traducere de Alexandru Macovescu, Editura Litera, București, 2019.

2. Traducere de Marcel Aderca, Editura Leda, București, 2005.

3. Traducere de Liviu Cotrău, Editura Polirom, Iași, 2013.

San Zaccaria

Marietta simțea în aer un miros ciudat. Nu-l putea defini, dar cu siguranță îi dădea fiori. În ciuda frigului, acea miasmă părea că se strecoară pe nesimțite, deschizându-și calea prin zidurile mănăstirii San Zaccaria, insinuând că se petrecuse ceva groaznic. Marietta era sigură de asta. Încercă s-o ignore, să se poarte ca și cum n-ar exista. Avea multe treburi de făcut înainte de întoarcerea mamei Veronica Foscarini, stareța, și nu avea de gând să rămână în urmă cu îndatoririle, altminteri ar fi certat-o. Și apoi, n-ar fi știut cum să-și justifice lipsa de activitate printr-o senzație care, deși deranjantă, nu o împiedica să muncească. Ar fi fost considerată leneșă și nu-și putea permite asta. Era o fată simplă, dar dintr-o familie suficient de bună, încât să știe că supunerea și devotamentul erau două dintre cele mai râvnite calități ale unei novice.

Iar ea, încă de la naștere, le avea din plin pe ambele.

Astfel, făcându-și curaj, se îndreptă spre capela San Tarasio. Era ridicată pe absida vechii biserici, cea care fusese înaintea acesteia și se învecina cu mănăstirea. Grandioasă atât ca formă, cât și ca dimensiuni, actuala bazilică fusese construită în cea de-a doua jumătate a secolului al XV-lea.

Marietta șchiopăta ușor din cauza unei pedepse primite când era mică. Cu mult timp în urmă, pe când era doar o copilă, tatăl ei o pedepsise, lovind-o cu bastonul până când o schilodise.

Imediat ce intră în capelă, văzu fresca *Dumnezeul Etern între Sfântul Zaharia, Sfântul Ioan Botezătorul și Cei Patru Evangheliști*. Își făcu semnul crucii și, după ce admiră măreața operă a lui Andrea del Castagno, ajunse la altar, în dreptul polipticului dedicat Fecioarei Maria. Scoase de sub rasă două lumânări mari și le aprinse. Văzu limbile de foc răspândind o lumină scăpărătoare de culoarea sângelui și o încercă o senzație de căldură și de ușurare.

Zâmbi mulțumită. Iubea focul.

Însă mirosul respingător nu se simțea mai puțin. Dimpotrivă, la intrarea în capelă deveni și mai puternic. Marietta își făcu semnul crucii, rugându-se Domnului, pentru că senzația de oroare, care încet-încet își făcea loc în sufletul ei, nu voia să-i dea pace.

I se părea că un animal mare și negru era pe punctul de a-i sfâșia inima. Rămase acolo încă o vreme, privind lumânările. Mirosul de ceară era plăcut, aproape dulce. Și totuși, duhoarea care venea de jos îl acoperea.

Iată cuvântul pe care îl tot căuta: „a urca“. Avea senzația clară că miasma care o chinuia urca din înseși măruntaiele bisericii, ca și cum ar fi fost un organism viu, măcinat de o oribilă agonie.

Cineva lăsase la picioarele altarului o cădelniță. Știa sigur că sacristanul bisericii adusese tămâie surorilor de la mănăstire, pentru a se asigura că vor avea miresme și arome sfinte în capela destinată rugăciunii și reculegerii. Gândindu-se că un miros frumos are să acopere duhoarea de la subsol, înclină cădelnița ca să ardă tămâia și, curând, o aromă înțepătoare începu să se răspândească în capelă. Cu o mișcare

calculată a brațului, Marietta roti recipientul de argint, astfel încât mirosul să se reverse de jur împrejur, în vreme ce un fum albăstriu umplea aerul de rotocoale.

I se păru că a rezolvat problema, dar fu o iluzie care dură doar o clipă, după care mirosul pestilențial îi înțepă iar nărilor. Rămânea pe fundalul miresmei de tămâie, de parcă s-ar fi ascuns, așteptând să se năpustească afară imediat ce intensitatea celuiilalt miros va începe să scadă. Clătină din cap.

Privi ușa care ducea spre criptă.

Știa că de acolo venea duhoarea, dar simțea o teroare cumplită față de acel loc. Era ceva acolo jos care dintotdeauna îi dăduse fiori. Se spunea că, din tot edificiul, aceea e singura parte mai veche de anul o mie. N-ar fi știut să spună de ce, dar acel detaliu o îngrozea. În plus, aproape mereu cripta era inundată și urât mirositoare din cauza mării care aducea cu ea miasminele lagunei și ale apei stătute. Însă duhoarea care o chinuia era cu totul altceva.

Și dacă sursa acelei miasme se afla chiar acolo? Ce-ar fi zis sora Veronica, dacă nu s-ar fi dus să controleze? Era de datoria ei să verifice. De aceea, într-un fel sau altul, își făcu curaj. Puse cădelnița pe jos. Se întoarse la altar. Luă una din cele două lumânări mari și se îndreptă spre intrarea în criptă.

Înainta cu pași nesiguri. Chiar voia să procedeze astfel?

În sfârșit, se hotărî.

Ajunse la ușă, trase lanțul și o deschise.

Duhoarea îngrozitoare o izbi într-un fel pe care nu-l credea posibil. Se întoarse într-o parte. Îi veni să vomite, dar, cu mare efort, reuși să se abțină. Duse brațul la nas în încercarea disperată de a se feri. Așadar, trecu pragul și începu să coboare pe alunecoasa scară de marmură.

Treptele erau acoperite de un strat subțire de mazăgă din cauza apei din lagună care pătrundea dintotdeauna în criptă.

În acel moment însă, trebuie că marea era suficient de joasă încât să nu acopere complet scara.

Cobora încet, fiind foarte atentă să nu calce greșit. Pe pereți erau câteva făclii care luminau drumul. Puse lumânarea pe una dintre trepte și cu mâna stângă scoase o torță din inelul de fier de pe zid. Cu brațul drept încercă să se apere cumva de mirosul groaznic care venea de jos. Se apropia.

Deodată lovi ceva cu piciorul. Se uită cu groază în jos și văzu un șobolan, păros și mare cât un iepure. Fără a sta pe gânduri, îl alungă. Avu noroc și scăpă de el. Animalul dispăru cu un chițait. Marietta își înăbuși cu greu un strigăt. Închise ochii și îi redeschise. Când văzu că treptele erau din nou libere, reîncepu să coboare.

Scara se termina cotind la stânga.

Miasmele o asaltară de cum ajunse în camera subterană. Erau atât de puternice, încât începuseră să-i lăcrimeze ochii. Își apăsă brațul pe nas și pe gură, în speranța disperată că nu va vomita. Se aplecă, de parcă acel miros ar fi lovit-o cu forța unui ciocan. Lumina torței pâlpâi.

Marietta se îndreptă și rămase o clipă nemișcată, privind bolta și cele trei nave delimitate de un șir dublu de coloane. Apoi băgă de seamă că, așa cum se întâmpla de obicei, cripta era inundată de apa lagunei. Dar nivelul apei nu era foarte înalt. Îi ajungea până la genunchi. Torța arunca în fața ei o pată de lumină care se întindea galbenă pe oglinda lichidă și neagră de la baza scării.

Alte puncte de culoare galben-brună pâlpâiau pe suprafața apei. Erau luminile pe care maica superioară pusese să fie agățate de jur împrejur, pentru a nu lăsa acel loc complet în întuneric.

În acea lumină iridescentă și schimbătoare, ce semăna cu mii de cioburi care aruncau pete violet pe fundalul negru, Marietta distinse ceva.

Îndreptându-și privirea spre dreapta, chiar la picioarele altarului, deasupra căruia se afla statuia Sfintei Fecioare, zăcea o figură pe care nu și-ar fi putut niciodată imagina să ajungă să o vadă. Nici măcar o dată în viață.

Însă era evident că diavolul avea alte planuri pentru ea.

Pe marea lespede a altarului se afla un corp în genunchi. Bărbat sau femeie, ce-o fi fost, avea părul scurt ud, plin de apă. Din șuvițe îi curgeau picături pe piatră. Intuia acest lucru după sunetul fin și intermitent, care acum se auzea clar. Trupul îi era înfășurat într-un veșmânt negru, iar membrele păreau strânse într-o boccea. Apoi ghici poziția brațelor duse la spate. Erau legate. Dar, dacă la început crezuse că e vorba despre un bărbat, liniile fine și delicate ale rămășițelor unui chip palid ca moartea îi sugerară contrariul: îi aparțineau unei femei.

Forțându-se să privească mai cu atenție, își dădu seama că haina neagră, lipită de corp, e o rasă.

E una dintre surori, se gândi Marietta, în timp ce teroarea făcea să-i curgă sudoarea pe spinare. Tremura incontrollabil, de parcă ar fi apucat-o brusc febra într-o noapte de iarnă. Simți cum primele lacrimi îi alunecă pe obraji. Un suspin îi frânse vocea.

Pentru că acea femeie era moartă, nu încăpea nici o îndoială.

Dar nu asta o tulbura peste măsură. Ceea ce o îngrozea cu-adevărat era partea de jos a chipului. La început nu înțelese bine ceea ce vedea, fiindcă era ceva atât de cumplit, încât nu putea fi priceput sau descris de o ființă normală.

Ceva îi ieșea din gură, dacă încă se mai putea numi așa. Buzele îi erau deschise larg și nefiresc, formând o rană roșie și sângerândă, o deschizătură monstruoasă în interiorul căreia fusese îndesat cu forța ceva ce n-ar fi trebuit să se afle acolo. Încă dinainte de a pricepe despre ce e vorba, Marietta

izbucni în hohote de plâns. Fiindcă ceea ce avea în fața ochilor era dincolo de orice posibilă concepție a terorii. Brațul drept îi căzuse pe lângă corp, în vreme ce cu mâna stângă ținea strâns torța. Acum nu-i mai păsa deloc de duhoarea pestilențială.

Unghiul de înclinație al mandibulei era complet greșit, ca și cum cineva ar fi deplasat-o din poziția ei originală. Și totuși, ceea ce rămăsese din maxilar susținea un corp străin.

O cărămidă. Cineva îndesase în gura sărmanei surori o cărămidă și o împinsese într-atât de mult, încât o sufocase, sfărâmându-i mandibula.

În acea clipă, Marietta țipă și, din cauza piciorului ei beteag care nu o mai susținea, căzu la podea.

Avu prezența de spirit de a ține torța deasupra apei, în timp ce o cuprindea frigul, tăindu-i respirația. Nu se pierdu cu firea. Nivelul apei nu era foarte mare, dar oricum îi ajungea până la brâu. Astfel, cu greutate și stângăcie, reuși să ajungă până la altar. Aici, sprijinindu-se cu brațul liber de lespedea de piatră și regăsind cu piciorul stâng podeaua crip-tei, reuși să se ridice iar în picioare.

— Doamne, ai milă de ea, spuse suspinând.

Sora ucisă era însuși portretul ororii.

Cuprins

1. San Zaccaria	9
2. Melancolie	15
3. Amintiri	20
4. Împreună iar	24
5. O afacere tenebroasă	30
6. Stareța	36
7. Scrisoarea	41
8. Carcera	44
9. Acasă la Joseph Smith	48
10. Călugărire forțată	53
11. Transilvania	58
12. Teatrul Amiralului	61
13. Bătăi de clopot	67
14. Johann Maximilian von Kuffner	71
15. Din Serbia până în Polonia	76
16. Via Crucis	80
17. La Floriano	84
18. Așteptarea	89
19. Răspunsul	94
20. În subterana Veneției	97
21. Al o sută treisprezecelea	102
22. San Vidal	108
23. Prânz în sacristie	114
24. Noul doge	121
25. Canalul subteran	126

26. Teatrul San Giovanni Grisostomo	131
27. Operă și tragedie	135
28. Inchizitorul	141
29. Confirmări	149
30. Singurătatea	153
31. În catacombă.	157
32. Ultima ocazie	165
33. Un permis important	169
34. Palatul Mocenigo	175
35. Inițiative	180
36. Morovlah	185
37. În Ghetto	189
38. Universuri	195
39. Înțelegeri și cercetări	198
40. Strategii	202
41. Ciuma	205
42. San Fantin	211
43. Senatorul	214
44. Podul roșu	217
45. Santa Maria dei Miracoli	220
46. Ceva ciudat	224
47. Colegiul medicilor de la San Giacomo dall'Orio	227
48. Enigma	231
49. Teoria cuibului	234
50. Olaf Teufel	240
51. Noapte blestemată	244
52. Înaintea zorilor	252
53. Cuvintele unui doge	256
54. Vai de nelegiuți	261
55. <i>Usque ad inferos</i>	267
56. Spre mare	275
57. În afara timpului	279
<i>Nota autorului</i>	283
<i>Mulțumiri</i>	289